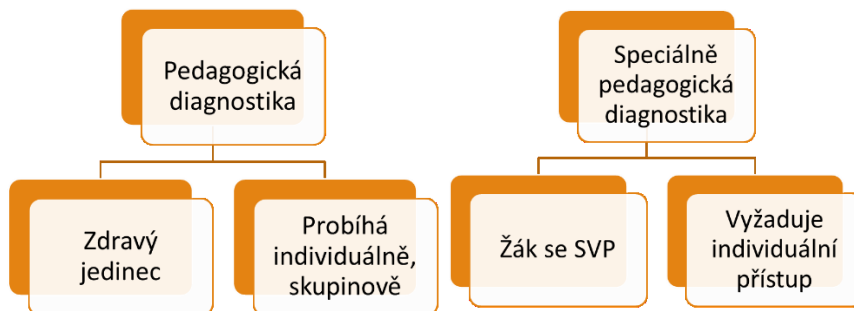

Pojetí, předmět a vymezení diagnostiky ve speciální pedagogice

Pojetí:

Diagnostika je poznávací proces. Cílem je poznání jedince, jeho důležitých znaků, charakteristik, vztahů a souvislostí. Cílem není léčba, ale výchova a vzdělávání. Diagnostika zkoumá průběh vývoje jedince. Na diagnóze se podílejí lékaři, psychologové, spec. pedagogové, soc. pracovníci a jiní, jde tedy o týmovou práci.

SPD je určena pro jedince se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním. Zkoumá osobnost, možnosti výchovy a vzdělávání (vědomosti, dovednosti, návyky), možnosti socializace do společnosti. Tvoří základ pro reedukaci, kompenzaci a rehabilitaci. Pedagogická diagnóza upozorní na individuální zvláštnosti, osobní a pracovní charakteristiku žáka se SVP. Výsledkem SPD je návrh postupů, metod, prostředků při intervenci.

Funkce SPD:

Motivační: Sebeanalýza, sebehodnocení, formování osobnosti.

Poradenská: Porozumět vlastním problémům.

Selektivní: Výběr žáků podle kritérií (ŠVP)

Prognostická: Odhaluje stav vývoje.

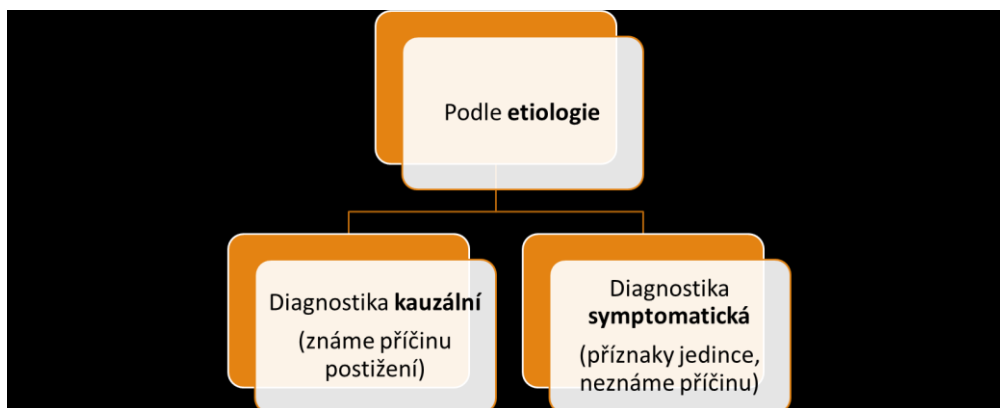
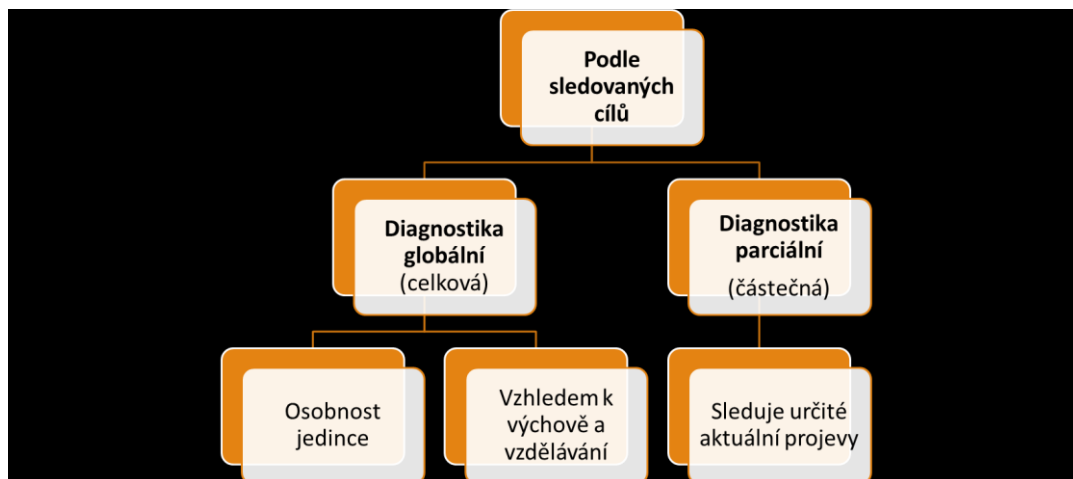
Funkce se prolínají a podporují.

Komplexnost procesu diagnostiky ve speciální pedagogice

Lékařská - lékař	Psychodiagnostika psycholog	Sociální sociální pracovníce	SPD – speciální pedagog
<ul style="list-style-type: none"> - Druh a stupeň postižení - Zabývá se patologií - Navrhuje terapie - Cílem je zlepšení zdrav. stavu - Neřeší životní oblasti člověka 	Stanovuje psych. stav jedince: <ul style="list-style-type: none"> - Stupeň vývoje - Odchylky od norma - Individuální zvláštnosti - Příčiny odchylek - prognóza 	<ul style="list-style-type: none"> - RA, OA - Funkčnost rodiny - Náhradní rodinná péče - Soc. vztahy v rámci rodiny i širšího prostředí - Cílem je posoudit vliv prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - Zjišťuje úroveň vzdělanosti a vychovanosti žáka - Posuzuje všechny složky osobnosti - Cílem je navrhnou stimulační program, IVP, speciální podporu

Členění diagnostiky – různá kritéria: podle cílů, etiologie, časového sledu.

Členění diagnostiky – podle druhů postižení:

Diagnostika somatopedická. Diagnostika psychopedická. Diagnostika etopedická. Diagnostika logopedická. Diagnostika surdopedická. Diagnostika oftalmopedická. Diagnostika SPU. Diagnostika vícečetných postižení.

Členění diagnostiky – podle věku klienta:

Diagnostika raného a předškolního věku (nejdůležitější včasné zachycení poruchy a zahájení péče).

Diagnostika školního věku vč. období dospívání (inkluze, speciální školství).

Diagnostika dospělosti (postižení je následkem úrazu, poškození mozku apod., určit prognózu a další uplatnění).

Diagnostika stáří (mozkové příhody, snížená schopnost adaptace, menší samostatnost, vyšší závislost na péči).

Diagnostika diferencíální:

Na základě vyšetření jde o postupné vylučování vad, které příznaky nezpůsobují.

Příklad: dítě nemluví, proč? Co je příčinou? MP, sluchová vada, autismus, mutismus, dysfázie apod.

Příklad: rozlišit autismus od schizofrenie.

Význam SPD

Včasnost diagnostiky (nebezpečí stagnace, OPMV,...). Prognóza: nezbytný předpoklad následné podpory a intervence.

Podpurná diagnostika: na základě diagnózy je poskytována speciální podpora (redukace) narušených funkcí, současně zpřesňuje diagnostické poznatky.

Průběžná forma diagnostiky: uplatňuje se prakticky celý život, na ni navazuje konkrétní forma podpory. Nejdůležitější oblasti – školní zralost, vzdělávání, poradenství, volba povolání. Při vadách získaných rekvifikace, resocializace.